

Kahdennekymmenennetensimmäiset kansainväliset kielitieteen olympialaiset

Brasília (Brasilia), 23.–31. heinäkuuta 2024

Henkilökohtaisen kilpailun ratkaisut

Tehtävä nro 1. Verbimuodon rakenne:

1. subjekti (**t-** yks. 1. pers., **mæt-** kaks. 1. pers./mon. 1. pers., **Ø-** yks. 2. pers., **ne-** kaks. 3. pers.=mon. 3. pers.)
2. **ə** esiintyy vain jos se estää kahden konsonantin klusterin sanan alussa tai lopussa, tai kolmen konsonantin klusterin missä tahansa kohtaa sanaa.
3. aikamuoto (**ku-** preesens, **je-** futuuri, **Ø-** imperfekti)
4. **ine-**: suora objekti = yks. 1. pers. (subjekti = kaks. 2. pers./mon. 2. pers.)
5. verbinjuuri
6. **-la**: subjekti/suora objekti = mon. 1. pers./mon. 2. pers.
7. aikamuoto (**-ŋ** preesens/futuuri, **-Ø** imperfekti)
8. **ə** esiintyy vain jos se estää kahden konsonantin klusterin sanan alussa tai lopussa, tai kolmen konsonantin klusterin missä tahansa kohtaa sanaa.
9. **-tək**: subjekti = kaks. 2. pers./mon. 2. pers. (suora objekti = yks. 1. pers.); suora objekti (**-tək** kaks. 2. pers./mon. 2. pers., **-n** yks. 3. pers., **-net** kaks. 3. pers., **-new** mon. 3. pers.)

Ääntenmuutokset:

1. prefiksin viimeinen vokaali katoaa vokaalin edellä;
2. **t+j > cc**, **t+l > ll**, **t+n > nn**, **t+ŋ > ŋŋ**;
3. jos **a** on läsnä sanassa, kaikki **e/i/u** muuttuvat vastaavasti **a/e/o**:ksi.

(a)	19.	kulleŋən	<i>sinä johdatat_(prs) häntä</i>	
	20.	jinejgun̄tək	<i>te_(kaks) purette_(fut) minua</i>	
	21.	tekminnew	<i>minä sain heidät_(mon) kiinni</i>	
	22.	təjohallaŋtək	<i>minä odotan_(fut) teitä_(mon)</i>	
	23.	mətkonŋevlaŋən	<i>me_(mon) lähetämme_(prs) hänet</i>	
(b)	24.	<i>sinä näet_(fut) heidät_(kaks)</i>	jelhuŋnet	
	25.	<i>me_(mon) purimme häntä</i>	mətəjgolan	
	26.	<i>te_(mon) saatte_(prs) minut kiinni</i>	kenakmellaŋtək	
	27.	<i>he lähettävät_(prs) teidät_(kaks)</i>	nekunŋivŋətək	
	28.	<i>te_(kaks) johdatitte minua</i>	inelle_{tək}	

Tehtävä nro 2. omistettava_a-sfx_a-POSS_b omistaja_b-sfx_b

maskuliini			feminiini		
• eläimet: <i>leijona, leopardi, flamingo</i>			• eläimet: <i>seepra, impala, norsu, paviaani, kirahvi</i>		
• esineet, ruumiinosat: pitkät/ohuet			• esineet, ruumiinosat: lyhyet/paksut		
•			•		
	yks.	mon.		yks.	mon.
sfx	-∅	-bii *	sfx	-ko	-bee
POSS	-ma	-itcha *	POSS	-sa	-eta

* e, o > i, u ennen monikon maskuliinisia päätteitä
(ei hyppää välissä olevan a-vokaalin yli, esim. **zzokwana-bii**)
-bii-itcha > -biitcha

- (a) 19. **wiriko** – D. *lyhyt ja paksu juuri*
20. **roobee** – C. *sarvet (esim. dikdikien)*
21. **mu'a** – B. *ohut oksa*
22. **zzahubii** – A. *hännät (esim. leopardien)*
- (b) 23. **gariko** – *auto (= lyhyt kuorma-auto)*
24. **makubii** – *korkeat padat*
25. **hazzakeko** – *naisvaras*
26. **dongobee** – *seeprat*
27. **zzahoko** – *(lyhyt ja paksu) häntä*
28. **nqibii** – *leopardit*
- (c) 29. **flamingon jalka** – **uphukwama gogogogo**
30. **seepran V. pseudolablab-mukula** – **shumukosa dongoko**
31. **urosimpaloiden sarvet** – **ruubiitcha puphubii**
32. **naisvieraiden paksu keppi** – **mu'akoeta uhuyitibee**
33. **poikien korkea pata** – **makuitcha eratibii**
34. **impalan pitkät ja ohuet juuret** – **wiribiisa pophoko**

Tehtävä nro 3.

- A B-ane X $\begin{cases} \text{rä} & - \text{ jos A on nainen} \\ \text{yé} & - \text{ jos A on mies} \end{cases}$

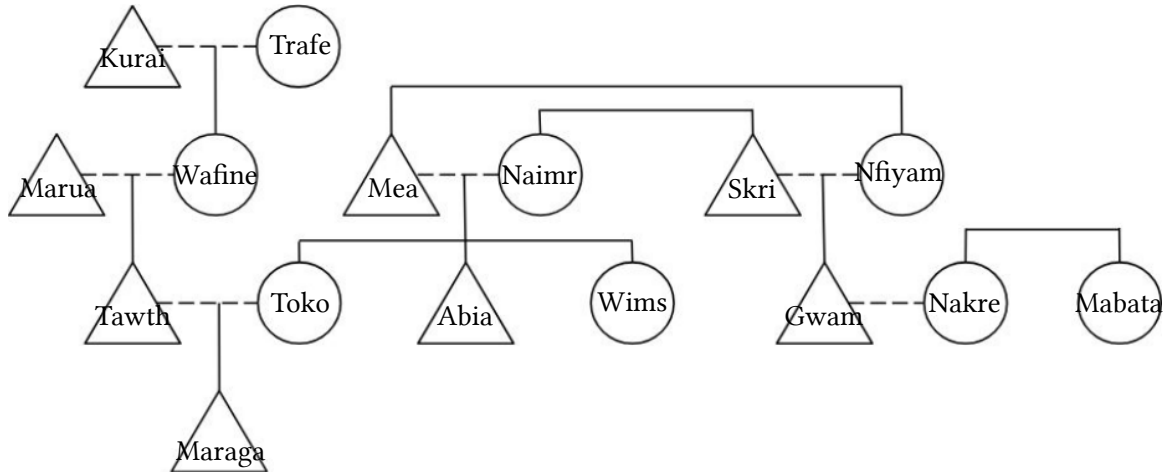
- A = B:n sukulainen
- X = sukulalaisuussana

• ɲafe	isä	B	veli
ɲame	äiti	D	tytär
nge	lapsi	F	isä
zath	isoisä, pojanpoika/tyttärenpoika	H	aviomies
zath ɲare	isoäiti, pojantytär/tyttärenytär	M	äiti
nane	vanhempi sisarus	S	poika
ngth	nuorempi sisarus	W	vaimo
enat	vävy	Z	sisko
ɲäwi	eno		

siskojen vaihdon jälkeen käytettävät termit:

bäiɲaf	MB = FZH, ZS = WBS, BS = HZS
bäiɲam	FZ = MBW, ZD = WBD, BD = HZD
yamit	bäiɲaf :in ja bäiɲam :in lapsi
yumad	yamit :in vaimo

(a)

(b)

1. **bäiɲam rä**
2. **enat yé**
3. **zath ɲare rä**
4. **nge yé**
5. **Nakreane**
6. **rä**

(c)

Skri Abiaane bäiɲaf **yé**.

Tehtävä nro 4.

- (a)
1. **çum 'aa'** (jalka – astia): C. *varvastossut*
 2. **dâw çuum** (ihminen – jalka): I. *jalka*
 3. **dâw nōr** (ihminen – suu): B. *suu*
 4. **dâw nōr keet** (ihminen – suu – lehti/kieli (ruumiinosa)): H. *kieli (ruumiinosa)*
 5. **dâw tôog** (ihminen – tytär): F. *tytär*
 6. **dâw sōb pis piis** ((ihminen – käsi – pieni) – pieni): D. *pikkusormi*
 7. **dâw tôoj** (ihminen – nenä): J. *nenä*
 8. **dōo' piis** (tehdä – pieni): E. *vähentää*
 9. **sōb dak** (käsi – panna): A. *sormus*
 10. **suk 'aa'** (jauhot – astia): G. *jauhoperkki*
 11. **be keet** (puu – lehti/kieli (ruumiinosa)): M. *lehti*
 12. **be tum** (puu – siemen/silmä): Q. *siemen*
 13. **yak yaa'** (maniokki – paahtaa): T. *makašeira*
 14. **yak nâax** (maniokki – vesi): S. *tukupii*
 15. **nâx pôog** (vesi – suuri): P. *pääjoki*
 16. **nâx taax** (vesi – tapiiri): L. *kapybara*
 17. **taax 'uuy** (tapiiri – kesytetty): K. *kesytetty tapiiri*
 18. **tum tâag** (siemen/silmä – tietää): N. *silmälasit*
 19. **yon 'uuy** (muurahaiskarhu – kesytetty): R. *kesytetty muurahaiskarhu*
 20. **yon tôoj** (muurahaiskarhu – nenä): O. *revolveri*
- (b)
21. **dâw sōb piis** (ihminen – (käsi – pieni)): *sormi*
 22. **dâw sōob pis** ((ihminen – käsi) – pieni): *pieni käsi*
 23. **dâw çum piis** (ihminen – (jalka – pieni)): *varvas*
- (c)
24. *puro* – **nâx piis** (vesi – pieni)
 25. *pieni tapiiri* – **taax pis** (tapiiri) – pieni
 26. *silmä* – **dâw tum** (ihminen – siemen/silmä)
 27. *tyttären tytär* – **dâw tôg tôog** (ihminen – (tytär – tytär))

Tehtävä nro 5. Sanajärjestys:

- S V (S = intransitiiviverbin subjekti; V = verbi)
- A-lu V P (A = transitiiviverbin subjekti; P = suora objekti)

Substantiivi:

	substantiiviluokat:	P = S	A
	naiset	rra-	rru-
(♀)	miehet	nya-	nyu-
(♂)	miehet = eläimet	∅-	ki-
(♀)	eläimet	∅-	ji-
	syötävät asiat	ma-	
	mon.	li-	linji-

Verbi:

- aikamuoto (j- preesensin kestromuoto, k- futuuri/imperfekti)
- (suora objekti)
- subjekti

	substantiiviluokat:	P	S	A
	naiset	arr-	anda-	anda-
(♀)	miehet	any-	iwa-	ilu-
(♂)	miehet = eläimet	∅-	a-	ilu-
(♀)	eläimet	∅-	i-	inju-
	syötävät asiat	∅-	∅-	∅-
	mon.	al-	alu-	alu-

- verbinjuuri
- aikamuoto (-∅ imperfekti, -nji preesensin kestromuoto, -la futuuri)

- (a) 15. mirningiya ka-wulumala – *Mies juoksee_(fut).*
 16. nyu-munangalu kalilu-wudurruma li-wakuku – *Valkoinen mies syötti koirat.*
 17. linji-ardulu jalu-wubanji ma-burlurlu – *Pojat/tytöt (lapset) ovat leipomassa leipää.*
 18. rru-nhanawalu janda-athamanji ardu – *Nainen on ajamassa poikaa takaa.*
- (b) 15. ♂
 16. ♀
 17. ?
 18. ♂
- (c) 19. *Koira ajoi tyttöä takaa.*
 ♀ ji-wakukulu karrinju-athama rra-ardu
 ♂ ki-wakukulu karrilu-athama rra-ardu
20. *Raskaana oleva nainen on syöttämässä vanhoja naisia.*
 ♀=♂ rru-walkurulu jalanda-wudurrumanji li-bardibardi
21. *Vanha mies paransi janjuvalaisen miehen.*
 ♀ nyu-malbulu kanyilu-yabima nya-yanyuwa
 ♂ ki-malbulu kilu-yabima yanyuwa
22. *Kenguru palaa_(fut).*
 ♀ wunala ki-wanila
 ♂ wunala ka-wanila